

UITVOERING PILOT MIENSKIPSENERGIE

INLEIDING

De notitie “Ruimte voor de Zon” waarmee de gemeenteraad op 10 november 2016 heeft ingestemd geeft kaders aan betreffende de realisatie van zonneweiden in Súdwest-Fryslân.

Vanuit het oogpunt van duurzaamheid zijn een aantal initiatiefnemers voor de realisatie van zonneweiden benaderd om deel te nemen aan een pilot om als experiment zonneweiden te realiseren binnen de maximale (wet) en regelvrije ruimte en gebaseerd op de waarden ‘draagvlak, participatie en financiële haalbaarheid’.

De raad heeft aangegeven dat er op basis van de pilot 3 zonneweiden mogen worden gerealiseerd. Na realisatie van deze 3 zonneweiden dient er een evaluatie plaats te vinden. De notitie ‘Ruimte voor de zon’ kan hierna eventueel worden aangepast.

De notitie “Uitvoering pilot MienshipsEnergie” beschrijft de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de pilot. Het stelt criteria voor MienshipsEnergie, beschrijft het instrument Sinnetafels en geeft in het kort de omgevingsrechtelijke spelregels aan.

MIENSKIPSENERGIE

MienshipsEnergie is een instrument dat is opgezet vanuit de Energiewerkplaats Fryslân. Het is een werkwijze bedoeld voor gemeenschappen, om gezamenlijk beslissingen te nemen over energievraagstukken in de eigen omgeving en daar zelf uitvoering aan te geven.

Bij MienshipsEnergie komen een drietal waarden naar voren waaraan voldaan moet worden. Er moet sprake zijn van:

- I. Betrokkenheid
- II. Legitimiteit
- III. Rendement

ad I: Betrokkenheid

De initiatiefnemer moet het volgende aangeven:

- Het gebied waar het initiatief zich op richt;
- De wijze waarop alle bewoners van 21 jaar en ouder die wonen in het gebied kunnen participeren in het project;
- De wijze waarop bewoners en bedrijven zullen worden benaderd.
Het moet hierbij voldoende aannemelijk zijn dat een ieder op de hoogte had kunnen zijn van het initiatief. Op deze manier wordt willekeur en uitsluiting voorkomen.

Ad II: Legitimiteit

De legitimiteit bestaat uit drie onderdelen: democratische legitimiteit, juridische legitimiteit en output legitimiteit.

Democratische legitimiteit

De initiatiefnemer geeft het gebied aan waar voldoende draagvlak moet zijn. Het gaat om het gebied waar mensen hinder kunnen ondervinden van de zonneweide.

Er is voldoende draagvlak als aan onderstaande twee voorwaarden wordt voldaan:

1. Niet meer dan 25% van de mensen in het draagvlakgebied die 18 jaar of ouder zijn mag tegen het aanleggen van de zonneweide zijn (kwantitatief).

Voor de bewoners die in het draagvlakgebied wonen organiseert de initiatiefnemer tenminste één bijeenkomst. Dit dient vastgelegd te worden in het projectplan. Iedereen binnen het “draagvlakgebied” moet op de hoogte kunnen zijn van deze bijeenkomst. Voor de bewoners uit het draagvlakgebied moet duidelijk zijn dat het draagvlak wordt gemeten tijdens de bijeenkomst. Een telling tijdens de bijeenkomst volstaat namelijk om het draagvlak te meten en te bepalen.

2. Tegenstanders van de zonneweide dragen geen zwaarwegende argumenten aan waardoor het plan niet gerealiseerd zou mogen worden (kwalitatief).

De initiatiefnemer geeft in zijn plan van aanpak aan hoe wordt omgegaan met bewoners die het niet eens zijn met het initiatief.

Juridische legitimiteit

De initiatiefnemer geeft aan:

- welke rechtsvorm hij kiest voor het initiatief;
- op welke wijze invulling wordt gegeven aan de bestaande wet- en regelgeving.

Output legitimiteit

De initiatiefnemer geeft aan:

- welk gemeentelijk beleidsdoel met het initiatief wordt ingevuld. In dit geval gaat het om de bijdrage aan een energieneutrale samenleving.
- De wijze waarop een bijdrage wordt geleverd aan het ingevulde beleidsdoel.

Ad III: Rendement

Het gaat hier om de wijze waarop de financiële middelen zo effectief mogelijk worden ingezet. De initiatiefnemer moet hierbij inzichtelijk maken wat de kosten van het initiatief zijn, wie deze kosten draagt en op elke wijze de baten terugvloeiën naar de samenleving. Uit de berekeningen moet blijken of het plan financieel haalbaar is.

De initiatiefnemer moet in zijn Plan van aanpak de hierboven genoemde waarden uitwerken en aantonen dat aan de gestelde criteria wordt voldaan.

SINNETAFELS

De provincie Fryslân heeft een methode opgesteld om gemeenten en initiatiefnemers te ondersteunen bij de ruimtelijke- en landschappelijke inpassing van zonneweiden en hierbij het besluitvormingsproces te versnellen. De provincie noemt deze methode “Sinnetafels”.

Sinnetafels is een methode die vergelijkbaar is met de Nije Pleats methode. Door in een vroeg stadium met belangrijke partijen (o.a. provincie, gemeente, netwerkbeheerder) om de tafel te zitten wordt geprobeerd overeenstemming te bereiken over de ruimtelijk- en landschappelijke inpassing van de te ontwikkelen zonneweide. Het gezamenlijk overleg levert ten eerste veel tijdswinst op en tegelijkertijd wordt er een stevige basis gelegd voor de omgevingsvergunning.

Een positief resultaat van de Sinnetafels is een vereiste voor de gemeente om medewerking te verlenen aan een initiatief.

OMGEVINGSRECHT

Voor het omgevingsrecht is relevant of zonnepanelen op daken van gebouwen worden geplaatst of op de grond. Het aanleggen van een zonneweide op de grond heeft namelijk een meer ingrijpende ruimtelijke impact dan het plaatsen van een aantal zonnepanelen op een dak. Voor het aanleggen van een zonneweide is, anders dan voor het plaatsen van zonnepanelen op een dak, een omgevingsvergunning nodig. In de meeste gevallen zal de te realiseren zonneweide in strijd zijn met de huidige bestemming waardoor er, of moet worden afgeweken van het bestemmingsplan of een nieuw bestemmingsplan moet worden opgesteld. Dit heeft tot gevolg dat er een uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd moet worden.

De voorkeur wordt gegeven aan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Reden hiervoor is dat een zonneweide wordt gezien als een 'tijdelijke' functie. Op deze manier blijft de huidige bestemming eerst op het betreffende gebied liggen.

In de aanvraag om een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan moet de aanvrager gemotiveerd, in de vorm van een ruimtelijke onderbouwing, aangeven dat zijn initiatief is voorzien van een goede ruimtelijke ordening. Er moet sprake zijn van een aanvaardbare kwaliteit voor de leefomgeving. Alle omgevingsaspecten (o.a. milieu, geluid, veiligheid, ecologie, cultuurhistorie) moeten hierbij worden meegenomen.